

Datum

4 juli 2025

Onderwerp

VNG over asiel- en huisvestingswetten

Geachte dames en heren,

Gisteren, donderdag 3 juli, heeft de Tweede Kamer twee wetten aangenomen: de Asielnoodmaatregelenwet (36 704) en de Wet versterking regie volkshuisvesting (36 512). Dinsdag 8 juli zult u in uw procedurevergaderingen bespreken hoe u deze wetten gaat behandelen. De VNG heeft in de Tweede Kamer nadrukkelijk kenbaar gemaakt grote bezwaren tegen deze wetten te hebben. Die bezwaren staan nog onverkort overeind.

Gemeenten, kerken en organisaties voor terugkeerhulp worden gedwongen illegaal te handelen

Door het op 1 juli aangenomen amendement-Vondeling (36 704, nr. 44) is de wet uitgebreid met de strafbaarstelling van illegaal verblijf. De gevolgen van dit amendement zijn ernstig voor gemeenten. Het gaat hier om mensen die om verschillende reden niet terug kunnen naar het land van herkomst, bijvoorbeeld omdat zij niet worden teruggenomen door het betreffende land. Het alternatief is dat deze mensen op straat belanden met alle gevolgen van dien.

- Aan de ene kant zijn gemeenten verplicht – op grond van rechterlijke uitspraken – om voorzieningen te treffen voor ongedocumenteerden, en moet ook het Rijk daaraan meebetalen, ook nadat de Landelijke Vreemdelingenvoorziening (LVV) formeel is afgeschaft. Daarnaast voeren ook kerken en Ngo's taken op dit vlak uit.
- Aan de andere kant wordt het bieden van hulp aan deze groep op grond van de wet strafbaar gesteld.

Wet versterking regie volkshuisvesting: onuitvoerbaar voor gemeenten

In deze wet sluit het op 1 juli aangenomen amendement-Mooiman (36 512, nr. 30) statushouders – mensen die rechtmatig in Nederland verblijven – in alle gevallen uit van het urgentiebeleid bij de toewijzing van sociale huurwoningen. Het effect hiervan is onder meer dat gemeenten hun wettelijke taak tot huisvesting van vergunninghouders niet meer kunnen uitvoeren. Daardoor zijn er meer en duurdere opvangplekken nodig, komt de wettelijke taak van gemeenten op het gebied van inburgering niet van de grond (omdat huisvesting daaraan is gekoppeld) en blijven mensen langer in AZC's. Dit vraagt om méér en grotere AZC's.

De samenhang tussen huisvestingsbeleid, integratie en spreiding van statushouders wordt hiermee doorbroken. Doordat gemeenten hun huisvestingstaak niet meer kunnen uitvoeren, raakt de asielopvang overvol, waardoor nóg meer tijdelijke en zeer dure noodopvang nodig is. Daarnaast worden gemeenten gedwongen personen op grond van hun verblijfsstatus de toegang tot basale voorzieningen te ontfangen. Wij voorzien dat de rechter dit zal aanmerken als ongelijke behandeling.

Geamendeerde wetten zijn onwerkbaar en onuitvoerbaar

De gang van zaken in de Tweede Kamer op 3 juli maakt duidelijk dat de aangenomen wetgeving ondoordacht is en daardoor van discutabele kwaliteit. De gekozen formuleringen van de amendementen hebben onvoorziene gevolgen. Ze zijn bovendien lastig te repareren, zo blijkt uit de haastige brieven van het kabinet.

Eerder concludeerden we dat de asielnoodmaatregelenwet en het verbod op voorrang van statushouders de uitvoeringspraktijk nodeloos complex zal maken. Na de amendering van dinsdag jl. concluderen we dat de asielnoodmaatregelenwet en de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting voor gemeenten juridisch onwerkbaar en onuitvoerbaar zijn.

We doen een dringend beroep op u om alles in het werk te stellen om ongelukken te voorkomen en te werken aan oplossingen, zodat gemeenten hun werk kunnen doen op basis van goed doordachte, niet tegenstrijdige regelgeving.

Daartoe zullen wij de komende maanden contact met u opnemen. We verzoeken u in ieder geval om ons de gelegenheid te geven onze argumenten in uw Kamer toe te lichten.

Deze brief is tevens afschrift gestuurd naar:

- Mevrouw Uitermark, Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- Mevrouw Keijzer, Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, Minister voor Asiel en Migratie
- De heer Van Hijum, Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Minister voor Asiel en Migratie
- De heer Van Weel, Minister van Justitie en Veiligheid, Minister van Asiel en Migratie
- De heer Nobel, Staatssecretaris Participatie en Integratie